

ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΣΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ

ΦΡΑΓΚΙΑΔΑΚΗ ΚΥΡΙΑΚΗ, ΣΧΟΛΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΟΣ,
ΚΟΙ.ΚΕ.Ψ.Υ.Π.Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΕΙΟ ΠΑΝΑΝΕΙΟ ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Η ΗΛΙΚΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΤΗ ΝΟΣΗΛΕΙΑ

η νοσηλεία, είναι μία κατάσταση που προκαλεί άγχος στο παιδί και ανάλογα με την ηλικία του, υπάρχει περίπτωση να εμφανιστούν κι άλλες αντιδράσεις όπως:

- η επιθετικότητα
- η παλινδρόμηση και
- η απόσυρση.

Ανάλογα με την ηλικία στην οποία βρίσκεται το παιδί, βιώνει ποικίλα συναισθήματα και αντιδρά διαφορετικά στη νοσηλεία.

- ✖ Σημαντικής σημασίας είναι η ασφάλεια που θα μεταδώσει ο γονέας στο παιδί.
- ✖ Οι γονείς πρέπει να είναι προετοιμασμένοι να αντιμετωπίσουν αντιδράσεις που πιθανόν εμφανίσει το παιδί μετά τη νοσηλεία του επιστρέφοντας στο σπίτι.
- ✖ Σύμφωνα με έρευνες, τα συναισθήματα που μπορεί να παρατηρήσει ένας γονιός στο παιδί του, μπορούν να χωριστούν σε:
 - ενεργά
 - παθητικά και
 - παλινδρομικά.

- ✖ Σύμφωνα με έρευνες, οι πραγματικοί παράγοντες που επηρεάζουν την ψυχολογική διάθεση και τη συμπεριφορά των παιδιών τα οποία νοσηλεύονται, είναι:
 - Η ηλικία του παιδιού
 - ο αποχωρισμός του από το γονέα κατά τη διάρκεια της νοσηλείας του και
 - το άγνωστο περιβάλλον του νοσοκομείου.

Η ΗΛΙΚΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

- ✖ Τα βρέφη είναι δυνατόν να αποτυπώσουν μνήμες νοσηλείας ειδικά αν η εμπειρία για εκείνα είναι τραυματική.
- ✖ Όσον αφορά τα παιδιά νηπιακής- προσχολικής ηλικίας παρατηρούμε ότι έχουν έντονο το φόβο του αποχωρισμού από τους γονείς τους.
- ✖ Τα παιδιά αντιλαμβάνονται την ασθένεια των ίδιων ή άλλων ατόμων ανάλογα με το νοητικό τους επίπεδο. Ο τρόπος με τον οποίο αντιλαμβάνεται την αρρώστια ακολουθεί μια προβλέψιμη εξελικτική πορεία. Η πορεία αυτή ξεκινά με μη λογικές και «μαγικές» ιδέες στο στάδιο της προενεργητικής νοημοσύνης και καταλήγει σε πλήρη κατανόηση των σχετικών με την αρρώστια και την αιτιολογία της γεγονότων στο στάδιο της τυπικής νοημοσύνης. Στην ηλικία 2-7 ετών περίπου θεωρούν πως μπορούν να κολλήσουν ακόμη και νοσήματα που δεν είναι μεταδοτικά. Τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας θεωρούν ότι η ασθένεια δεν χρειάζεται χρόνο για να αναπτυχθεί, αλλά εκδηλώνεται αμέσως μόλις έρθει κανείς σε επαφή με ένα μικρόβιο. Τα παιδιά αυτής της ηλικίας δεν καταλαβαίνουν καθόλου τη διαδικασία της μόλυνσης, της επίδρασης της στο σώμα και τις μη ορατές εσωτερικές αντιδράσεις του σώματος που μεσολαβούν από τη μόλυνση μέχρι την αρρώστια.

Η ΗΛΙΚΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

- ✦ Τα παιδιά σχολικής ηλικίας, συνήθως διαχειρίζονται καλύτερα τον αποχωρισμό από τους γονείς τους διότι δημιουργούν φιλίες με άλλα παιδιά που νοσηλεύονται στο νοσοκομείο ή έχουν την ευκαιρία να εκφράσουν τα συναισθήματα τους στο νοσηλευτικό προσωπικό. Παιδιά ηλικίας 9-12 ετών κατά πόσο αποδέχονται το συνομήλικό τους που νοσεί, εξαρτάται από το αν πιστεύουν πως αυτός ο ίδιος ευθύνεται για τη νόσο. Όταν τους δίνονται πληροφορίες για την αιτιολογία της νόσου και τονίζεται ότι ο ασθενής δεν ευθύνεται για αυτήν, τα παιδιά αυτής της ηλικίας έχουν θετικότερη στάση απέναντι του και τον δέχονται περισσότερο.

Η ΗΛΙΚΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

- ✖ Σχετικά με τους έφηβους, μπορούμε να πούμε ότι αυτό που βιώνουν κατά τη νοσηλεία τους είναι ο φόβος της αποδοχής από τους φίλους και την παρέα τους με την επιστροφή τους στο σχολείο ή το σπίτι .
- ✖ Στην εφηβεία, η οποία αποτελεί στάδιο τυπικής νοημοσύνης, η έννοια της νόσου δομείται πλήρως. Οι έφηβοι κατανοούν όλες τις λεπτομέρειες που αφορούν την αιτιολογία μιας νόσου, την πρόγνωση, τη μεταδοτικότητα και τη θεραπεία της. Το γεγονός αυτό τους επιτρέπει να μην αισθάνονται ευάλωτοι σε μόλυνση από την επαφή με συνομήλικους που νοσούν από μη μεταδοτικές νόσους .

ΑΠΟΧΩΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ ΤΟΥ

- ✖ Οι αντιδράσεις παιδιών που νοσηλεύονται και βιώνουν τις συνέπειες αποχωρισμού:
 - Το στάδιο της Διαμαρτυρίας
 - το στάδιο της Απελπισίας και
 - το στάδιο της Απάρνησης.

Είναι αναγκαίο ο γονέας να παραμένει στο νοσοκομείο κοντά στο παιδί του όταν νοσηλεύεται, να το φροντίζει και να το ηρεμεί αποτρέποντας έτσι οποιαδήποτε αρνητική συνέπεια στο ψυχισμό του παιδιού.

ΤΟ ΑΓΝΩΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ

Το νοσοκομείο είναι ένας χώρος, άγνωστος για το παιδί που του προκαλεί φόβο και άγχος. Το παιδί πρέπει να νιώσει ασφάλεια και εμπιστοσύνη σ' αυτό το χώρο και αυτό είναι κάτι που πρέπει να του το μεταδώσουν οι γονείς. Πρέπει το παιδί να νιώθει λες και είναι στο σπίτι του. Καλό είναι λοιπόν:

- Το παιδί να ενημερωθεί για το τι θα γίνει και τι θα νιώσει μέσα στο νοσοκομείο.
- Να επιτραπεί στο παιδί να πάρει από το σπίτι του κάποια δικά του πράγματα, αγαπημένα του αντικείμενα.
- Να ζητηθεί από το νοσηλευτικό προσωπικό να επιτραπεί στο παιδί να φοράει τις δικές του πιτζάμες.
- Να επιτραπούν οι επισκέψεις φίλων και γνωστών του παιδιού.
- Να επιτραπεί σε έναν από τους γονείς να κοιμάται μαζί με το παιδί.
- Να ενθαρρύνουν οι γονείς το παιδί να εξερευνήσει το χώρο του νοσοκομείου.

ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΠΟΥ ΝΟΣΗΛΕΥΟΝΤΑΙ.....



Το σημαντικότερο κείμενο για τα Δικαιώματα του Παιδιού είναι η **ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΤΟΥ ΟΗΕ.**

Η Σύμβαση αυτή, που υπογράφηκε το 1989 από τα κράτη-μέλη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, ρυθμίζει τις υποχρεώσεις των κρατών για την προστασία και προαγωγή των δικαιωμάτων του παιδιού. Το 1992 έγινε νόμος και στην χώρα μας (νόμος 2101/92).

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΝΟΣΗΛΕΥΤΗ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΣΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΚΑΙ Η ΣΧΕΣΗ ΤΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

- ✖ Η Νοσηλευτική διεργασία :
- ✖ **Εκτίμηση:** είναι η συστηματική συλλογή δεδομένων (εκτίμηση σημείων και συμπτωμάτων), για να προσδιοριστεί η κατάσταση υγείας του άρρωστου παιδιού και να αναγνωριστούν όλα τα πραγματικά ή δυνητικά προβλήματα υγείας του.
- ✖ **Νοσηλευτική διάγνωση:** αφορά την αναγνώριση των πραγματικών ή δυνητικών προβλημάτων που μπορούν να λυθούν μέσω νοσηλευτικών ενεργειών. Μετά από διεξοδική εκτίμηση τίθεται η νοσηλευτική διάγνωση.
- ✖ **Σχεδιασμός:** σε αυτό το στάδιο αναπτύσσονται οι στόχοι και το σχέδιο φροντίδας, που θα βοηθήσουν το άρρωστο παιδί να λύσει τα αναγνωρισμένα προβλήματα υγείας του.
- ✖ **Εφαρμογή:** σε αυτό το στάδιο πραγματοποιείται το σχέδιο φροντίδας μέσω νοσηλευτικών παρεμβάσεων.
- ✖ **Αξιολόγηση:** αφορά την εκτίμηση των αντιδράσεων του άρρωστου παιδιού στις νοσηλευτικές παρεμβάσεις και του βαθμού επίτευξης στόχων που βασίζεται σε συγκεκριμένες κατευθυντήριες γραμμές (McEwen & Wills 2004, Σαχίνη-Καρδάση & Πάνου 2007, Hockenberry & Wilson 2011, Nelson & Gold 2012).

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΝΟΣΗΛΕΥΤΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΣΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ

1. εξάλειψη του άγχους
2. Ψυχολογική προετοιμασία για διαγνωστικές και θεραπευτικές διαδικασίες
3. Η αντιμετώπιση επώδυνων ιατρικών εξετάσεων

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΝΟΣΗΛΕΥΤΗ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΣΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΚΑΙ Η ΣΧΕΣΗ ΤΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

- ✖ Σε σχέση με τη νοσηλεία του παιδιού, οι γονείς βιώνουν φόβο, ενοχές και άγχος αποχωρισμού. Ανησυχούν για την εγκατάλειψη της φροντίδας του παιδιού τους σε «ξένους», βιώνουν συναισθήματα αυτό- αμφισβήτησης και αναρωτιούνται αν είναι «σωστοί» γονείς. Το στρες των γονέων έχει ποικίλες αιτίες που κυρίως έχουν σχέση με τη σοβαρότητα της ασθένειας, τη γνώση σχετικά με τη φύση της, την πληροφόρηση που τους δίνεται, αλλά και την υποστήριξη που δέχονται από την ομάδα υγείας.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΝΟΣΗΛΕΥΤΗ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΣΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΚΑΙ Η ΣΧΕΣΗ ΤΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

- ✖ Όλα αυτά τα αρνητικά συναισθήματα μπορούν σε πρώτη φάση να μετατραπούν σε επιθετική συμπεριφορά απέναντι στο ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό ή ακόμα και σε άρνηση συμμόρφωσης με την ενδεδειγμένη θεραπεία.

Η ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΣΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ

- ✖ Μονάδα Εντατικής Θεραπείας, (πολυτραυματίες παιδιά) τραυματική εμπειρία για παιδί και γονείς
- ✖ Κρίσιμο γεγονός στη ζωή του παιδιού και της οικογένειας
- ✖ Παύση της κανονικότητας της ζωής παιδιού-οικογένειας

Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΤΟΥ ΝΟΣΗΛΕΥΟΜΕΝΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

- ✕ Μητέρα συνοδός
- ✕ Δραστηριότητες νοσηλευόμενου παιδιού
- ✕ Συναισθηματική στήριξη και ενημέρωση
- ✕ Αποθεραπεία και οδηγίες για το σπίτι

ΠΑΙΔΙΑ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΕΥΨΑΛΩΤΑ ΣΕ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΕΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ....ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ

- ✖ Το παιδί που εμφανίζει τραυματικές αντιδράσεις μετά από την έκθεση του σε θανατηφόρο τροχαίο
- ✖ Το παιδί που έχει βιώσει κι άλλες σημαντικές ανεπεξέργαστες απώλειες στο παρελθόν (διαζύγιο, σοβαρή αρρώστια, κακοποίηση, άλλο θάνατο)
- ✖ Το παιδί που είχε ήδη συναισθηματικά προβλήματα ή προβλήματα συμπεριφοράς πριν το θάνατο του δικού του ανθρώπου
- ✖ Το παιδί που μεγαλώνει σε οικογένεια που υποβαθμίζει ή αποσιωπά τις δυσκολίες που συμβαίνουν στο ίδιο και την οικογένεια
- ✖ Το παιδί που πιέζεται από το άμεσο περιβάλλον να αναλάβει το ρόλους και ευθύνες δεν του αναλογούν ('είσαι μεγάλος δεν πρέπει να πονάς', 'άλλα παιδιά έχουν σοβαρότερες ασθένειες').
- ✖ Το παιδί με ειδικές ανάγκες, πχ νοητική αδυναμία, του ποίου οι ανάγκες συχνά παραγνωρίζονται.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ✖ McEwen, M., & Wills, M.E. (2004). Νοσηλευτικές θεωρίες. 1η έκδοση. Αθήνα: Εκδόσεις ΒΗΤΑ.
- ✖ Σαχίνη-Καρδάση, Α. & Πάνου, Μ. (2007). Παθολογική και Χειρουργική Νοσηλευτική: νοσηλευτικές διαδικασίες. 2η έκδοση. Αθήνα: Εκδόσεις ΒΗΤΑ.
- ✖ Hockenberry, J.M. & Wilson, D. (2011). Παιδιατρική Νοσηλευτική: θεμελιώδεις γνώσεις για τη φροντίδα του παιδιού σε όλα τα στάδια της ανάπτυξης. 8η έκδοση. Αθήνα: Εκδόσεις ΒΗΤΑ.
- ✖ Nelson, L. & Gold, J. (2012). Posttraumatic stress disorder in children and their parents following admission to the pediatric intensive care unit: a review. *Pediatric Critic Care Med*, 13(3), 338-347.